

raadet, og ved denne Vurdering skal der skelnes imellem, om Jorden vedblivende skal anvendes til Landbrug, eller den skal anvendes paa anden Maade. Under Hensyn hertil skal Vurderingen foretages, og derefter bestemmes der en ny Rente i Overensstemmelse med de Regler, der er opstillede i Lovforslagets § 5, sidste Stykke. Man maa dog antage, at den Rente, som derefter skal svares, ikke i væsentlig Grad vil blive forskellig fra den, der er fastsat for de første Aar, altsaa $2\frac{1}{4}$ pCt. halyaarlig. Noget bestemt kan man jo ikke vide om, hvad Renten i de kommende Aar vil blive, men jeg antager, som sagt, ikke, at Forskellen vil blive meget stor.

De Bygninger, som Jordkøberen vil lade opføre paa Ejendommen, kan han behæfte med Gæld, og Staten skal udlåne de $\frac{7}{6}$ af det Beløb, som det koster at opføre Bygningerne, dog ikke ud over 3,600 Kr., og disse Penge skal forrentes med 4 pCt. Hvis en Jordbruger kun har 4,000 Kr., hvori Statens 3,600 Kr. er indbefattet, vil han have en for ringe Sum til at opføre de nødvendige Bygninger; der skal et meget større Beløb til for at opføre de nødvendige Bygninger paa et nogenlunde stort Husmandsbrug. Jeg synes, at den højtærede Landbrugsminister meget vel kunde have fastsat et andet Tal, selv om det ikke var i Overensstemmelse med det Tal, der er fastsat i det Udkast, der findes i Landbokommissionens Betænkning. Hvis Udvalget og Landbrugsministeren kan blive enige om at fastsætte en større Laanesum, er der selvfølgelig ingen Skade sket, men de 3,600 Kr. er, som sagt, en for lille Sum, selv om det kun drejer sig om en meget tarvelig Bebyggelse — medmindre da Jordlodderne skal være meget smaa, og jeg tvivler om, at det ligger i Statens eller Jordbrugernes Interesse at komme ned under 8—10 Tdr. Land som det normale.

Jeg finder ogsaa, der er Anledning til at tage under Overvejelse at give Jordbrugerne en længere Afdragstid end de 33 Aar, der er fastsat i Lovforslaget. Hvis der opføres ordentlige Bygninger paa Jordlodden, er der ikke noget i Vejen for, at disse Bygninger kan være fuldt brugbare i et længere Aaremaal end 33 Aar. Det var jo ikke godt, om man i al Almindelighed skulde rive Landbrugsbygninger ned,

efter at de har staaet i 33 Aar. Naar Forholdet er dette, er der ikke noget i Vejen for, at man kan fastsætte en længere Afdragstid. Derved vil Brugeren blive meget bedre stillet eller i hvert Fald bedre stillet, end han bliver, som Forslaget her er.

Naar saaledes Landbruget i sine ydre Former er tilvejebragt, Jorden er skaffet til Veje, og der er opført de nødvendige Bygninger, og Køberen har skaffet Besætning og Inventar paa Ejendommen, modtager Staten 1ste Prioritet i Jorden, i Bygningerne og i Besætning og Inventar. Staten maa saaledes siges at være vel sikret imod eventuelle Tab, medmindre da Priserne paa Bygninger og paa Jord skulde gaa meget langt ned. Køberen bliver derefter for saa vidt Ejer af Jorden, som han er i Stand til i det væsentlige at skalte og valte med Ejendommen, som han selv vil. Han kan sælge den, og han kan pantsætte den yderligere i Henhold til Bestemmelsen i Lovforslagets § 10. Naturligvis fastsættes der en Grænse; han maa ikke pantsætte den til et Beløb, der er større end, hvad der svarer til det Statslaan, der er givet i Bygningerne. Der sker altsaa nogen Indskrænkning i Ejerens frie Raadighed over Ejendommen, men i Virkeligheden bliver Forholdet dog dette, at Jordkøberen bliver Ejer af Jorden og Bygningerne, og at der faktisk sker et Bortsalg. Derimod forbeholder Staten sig Ret til til enhver Tid at kunne faa Renten af den Merværdi, Jorden faar, efterhaanden som de forskellige Perioder udløber og ny Vurdering finder Sted. Lovforslaget er i det væsentlige bygget over det skitserede Program, som Landbokommissionens Mindretal A har opstillet, et Program, som dette Mindretal vel ikke har været helt enig om, men som man dog i Fællesskab har fremsat. Jeg skal saaledes gøre opmærksom paa, at et Medlem af Mindretal A, min Partifælle Hans Rasmussen, paa visse Punkter har taget Forbehold, og jeg kan tiltræde det Forbehold, han har taget; et Forbehold, som jeg dog mener er af den Besskaffenhed, at det ikke kan være til Hindring for, at jeg og mine Partifæller her paa Rigsdagen vil være i Stand til at stemme for Lovforslaget, saaledes som